

OTThontalan

A vonat szutykos ablakán keresztül néztem, ahogy elsuhan mellettem a táj. A telefonom elromlott, így a valóság szomorú igazságát láthattam a szájbervilág boldog hazugsága helyett. A távolban vihar készülődött. Ez az az uniós fajta, ahol még a mennydörgésnek is joga van megelőzni a villámlást. Semmi más zaj nem hallatszott a vonat ütemes, kifejezetten balkáni zakatolásán kívül. Meg nagyhangú honfitársunk boldog hőzöngésén kívül, ahogy a védtelen, szandál-zokni párosítást viselő, kifejezetten anyarszági útitársának magyarázza szerbül a Karadorde szelet elkészítésének titkát. A magyar testvér nem igazán tudta, hogy mi az a Karadorde szelet, de azért elismerően bólogatott minden „Alobrate” mondatra.

Szemben velem egy csendes fickó ült. Az a papucs, meghunyászkodó fajta. Most is, fél óra alatt már negyedszer telefonál a feleségével (vagy a szeretőjével, nem tudom), és vagy ötvenhatodszorra biztosítja a szerelme felől. Nem akarok a mondandójába beleszólni, de ha ennyiszor kell elmondania, akkor az már nem inkább kötelesség vagy megszokás? Olyan-nak kellene lennie, mint a levegővétel: hogy ne tudj nélküle élni. Már épp kinyitnám a szám, hogy ezt megmondjam neki, amikor rám néz. A szeme legalább annyira villámlik aranykeretes, méregdrága szemüvege mögött, mint a kinti uniós villámlás. Mintha tudta volna, hogy mit akarok mondani, és azt sugallta ezzel, hogy jobb lesz, ha hallgatok. Vagy csak nem volt kíváncsi a középzárt e hangjaimra. Mert nekem olyanom még mindig van.

Hogy mi is volt az úti célom akkor? Budapest. Ilyen nemes egyszerűséggel. Én, a vajdasági magyar kislány úgy gondoltam, egyszer élünk, irány Párizs! Csak hát ilyenek ezek az útitervek, addig kanyarogsz, hogy máshol kötsz ki – Budapest lett a végállomás. Azt hittem, a nagyváros fényei megvilágítják majd azt a sötétséget, amit otthon az emberek között éreztem. Vágytam a szabadságra, a titkokra és az állandó zsvajra meg a

pár órán át tartó ismeretségre, amikor a bárpuhánál ülő Akárki a legjobb barátod.

Nyári naphoz méltó fülledt meleg volt a vonatban. Az üvegen legyek mászkáltak kínjukban. Legszívesebben magam is kiugrottam volna az ablakon. Legalábbis, ha ki lehetett volna nyitni. Meg amúgy is, mi lett volna, ha abból a 30 km/órás sebességgel száguldó vonatból kiugrok a sínekre? Semmi. Még lehet, hogy én tettem volna kárt bennük. Tudniillik, a fáma úgy tartja, hogy ezeket a síneket Mária Terézia rakta le. Személyesen. De ez tuti, hogy nem igaz. Biztos vagyok benne, hogy voltak munkásai, akik ezt megcsinálták helyette. A végtelenség köreit rója az óramutató, pedig valójában meg sem mozdul. A kínai üzletben vettem 250 dinárért, leárazva. Nagyon szép meg minden, csak használhatatlan. Mint manapság az emberi érzések.

Aztán megérkeztünk. Minden jel erre utalt, ugyanis a vonat megállt a pályaudvaron, és a kis karórám is fél négyet mutatott. Legalábbis a képzetemben. Valójában a pályaudvaron lévő hatalmas óra mutatott annyit. Az emberek sokasága hirtelen megrémített, kellemes zsvajra számítottam, de a hangok diszsonanciája fülsértő volt. A szemem sarkából láttam a papucsférjet, ahogy gyors tempóban lépked, közben a feleségével (vagy a szeretőjével, még mindig nem tudom) telefonált már megint vagy inkább még mindig, és jelentette, hogy minden rendben van, megérkezett. Közben egy magas, lila ruhás, fekete hajú, elegáns nő púderezett arcára lehelt könnyű csókot, látszott, hogy az, aki a vonalban van, már nagyon zavarja. Átkarolta a nő derekát, és megindultak kifelé. Valószínűleg ő volt a szerető. Vagy épp a feleség.

Gondolataimba merülve zavarodottan álltam, amikor valaki teljes erőből nekemjött és fellökött. Annyira sietett, hogy számomra csak egy fél „elnézést” jutott. Mondjuk, arról legalább dönthettem, hogy az el vagy a nézés felét hallom-e meg. Igazi pesti hanglejtéssel mondta még ezt a kis bocsánattöredéket is. Gyorsan összeszedtem magam, nehogy ezek a nagyvárosiak azt gondolják rólam, megijedtem, és öt perc után kidőlök az uniós léttől. Hátamra dobtam a csíkos táskámat, leporoltam magam, és némi töprengés után leszólitottam egy valószínűleg odavalósi fehér embert, hogy van-e a közelben *menjačnica*, mert csak dinárom van, és az itt nem túl népszerű valuta. Nem tudtam eldönteni, hogy a balkáni fejem, a középzárt e hang vagy a menjačnica szó ijesztette meg annyira, hogy még a saját anyanyelvén is elfelejtett beszélni, mert nagyon lassan és vontatottan, minden szótagot kihangsúlyozva azt mondta „Én neeem beszélek angoluuuul!”, és nagyon gyorsan elsietett a helyszínről. Én meg csak áll-

tam, néztem utána. Aztán eszembe jutott, hogy milyen szavakat is használtam, és nagyon elszégyelltem magam. Majdnem sírva fakadtam, ami csak azért nem történt meg, mert én soha nem sírok, csak a szénanáthám jön elő. Aztán úgy döntöttem, hogy nem érdekel. Most az egyszer tanuljanak a pestiek.

A sikeres valutaváltó akció után nekivágtam, hogy felfedezzem a várost. Olyan balkáni módon. Pontosabban vajdaságiasan. Fel is hívtam rögtön az ismerősöm, akinél a budapesti tartózkodásom idején laktam, hogy jöjjön már el értem, mert nem tudom, hol vagyok. Jött is. Már messziről láttam hosszú, barna haját és könnyed lépteit a magas sarkú cipőben. Az is valami városi képesség lehet, ahogy a nők ezekben a felhúzható felhőkarcolóknak szaladgálnak. Nem egyedül jött értem, hanem egy csapattal, akiket a barátaiként mutatott be, ám hamar kiderült, hogy ők csupán azért jöttek, hogy megbámulják ezt a vajdasági lánykát. Ez sem érdekelt. Otthon akartam érezni magam, és nem gondolkodtam azon, hogy vajon mit fognak szólni az idevalósiak, ha valamit rosszul mondok. A saját lelkesedésem adott erőt és energiát, ami szép lassan kezdett alábbhagyni, valahányszor kijavították a mondataim, vagy egyszerűen hülyének néztek. Pedig igyekeztem mindenkivel kedves lenni, de tényleg, megkínáltam őket Smokival, de nem kellett nekik, a boltban kiderült, hogy nincs borovnica csak fekete áfonya, a patikában ők gyógyszert vásárolnak, én meg abban járok futni, a šlagot én megeszem, ők meg locsolnak vele. A trénerka és majica kifejezéseket nem is ismerték, és soha nem hallottak még az ajvárról. Amikor meg azt mondtam, hogy ajde menjünk bazenra, akkor ismét ferde szemmel néztek rám, és a hátam mögött kinevettek. Aztán felvettem, hogy igyunk bombicás Gorkit, de akkor meg azt hitték, valami gines kólát kínálgatok. Még annyira nagylelkű is voltam, hogy felajánlottam, hogy csasztizok egy gajba sört, de mindenhol az elutasítás falaiba ütköztem. És akkor elegendő lett. A francba is! Egészen beesteledett már, mikor totál kimerülten, energiavesztetten lerogytam egy padra, és csak néztem ki a fejből. Totál hülyét csináltam magamból. Azt hittem, a nagyváros majd jobb lesz, az emberek meg kedvesebbek. Vigasztalásképp a csillagokra pillantottam, de azok nem voltak az égen. A sötétség itt még nagyobb volt, mert a fényesebben ragyogó tűz árnyéka is mindig sötétebb.

A szemükben én mindig vajdasági magyar maradok, ezt akkor már tudtam. Tehettem volna akármit, attól még a határ másik feléről származom. Hogy ezt szégyelltem-e akkor? Nem. Felültem az első balkáni vonatra, és hazamentem Vajdaságba. Útközben sok mindenen gondolkodhattam, mert ezúttal egyedül utaztam. Arra jöttem rá, hogy otthon,

a legsötétebb éjszakákon is fényesen ragyognak a csillagok, és ez boldogsággal töltött el. Jó érzés volt hazautazni, még a levegő illata is más volt. Az utazás legalább arra volt jó, hogy megtanultam az otthonot értékelni. És arra gondoltam, hogy még több túrós burek marad nekem, amit hajnali kettőkor megvehetek a Lipában. Szerettem a város állandó zsongását, de én itt voltam, vagyok és leszek otthon, a határ déli felén, ahol születtem.